

Prieskum rozhodnutí orgánov právnickej osoby súkromného práva v správnom súdnictve

C s a ch, K.*

CSACH, K.: Prieskum rozhodnutí orgánov právnickej osoby súkromného práva v správnom súdnictve. Právny obzor, 105, 2022, č. 1. s. ... – ...

Examination of decisions of the bodies of a legal entity of private law in administrative justice. *The Slovak legal system allows for legal entities of private law and their bodies to decide as public administrative bodies. The question whether a decision sanctioning a member of a private law legal entity (civic associations, trade unions, hunting organizations, fishermen's associations, sports organizations but also companies) is a private law or public law decision is still unresolved. The author describes the legislative development of the judicial review of decisions of private law legal entities. The author sums up the development of the case law of the panel deciding on judicial competence, which limited the competence of the administrative judiciary in the examination of such decisions. The author criticizes the possibility of exercising public power by private entities and explains why the criteria chosen by the recent decision of the panel on judicial competence (R 16/2021) are not appropriate to determine whether the decision of a body of a legal person against its members is an administrative body. It is argued that these criteria are deviating from the legislative text, according to which the decision of a legal person is a decision of public administration only in exceptional cases and under clearly defined conditions.*

Key words: *judicial review of decision of civic association, execution of public law by private entities, private law legal persons, administrative judicial review*

Úvod

Rozhodnutia orgánov právnických osôb súkromného práva sú v zásade skúmané v civilnom súdnom konaní. Aktívne legitimované osoby, spravidla orgány právnickej osoby, ich členovia, členovia tejto právnickej osoby či jej spoločníci môžu iniciovať súdne konanie, v ktorom súd autoritatívne vysloví neplatnosť prijatého rozhodnutia (typicky uznesenia členskej schôdze alebo valného zhromaždenia). Niektoré rozhodnutia orgánov právnických osôb súkromného práva voči svojim členom sú však považované za rozhodnutia orgánov verejnej správy, a preto nebudú preskúmané v rámci civilného súdnictva, ale v správnom súdnictve. Tento článok sa venuje rozhraničeniu, v akých prípadoch sú rozhodnutia orgánov právnických osôb súkromného práva kontrolované cestou správneho súdnictva, a to pohľadom rozhodovacej činnosti kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR.

Žaloba o určenie neplatnosti rozhodnutia (uznesenia) orgánu právnickej osoby je v slovenských právnych predpisoch upravená len výnimočne a len v niektorých formách právnických osôb.¹ Neexistuje teda všeobecný právny inštitút v podobe spolkovkej žaloby, ktorou by sa člen orgánu alebo člen právnickej osoby mohol domáhať súdneho prieskumu jej rozhodnutí.

Prostriedok súdnej ochrany člena občianskeho združenia proti rozhodnutiu orgánu združenia, označovaný aj ako spolková žaloba, obsahoval § 15 zákona o združovaní občanov.² Rekodifikáciou procesných predpisov došlo aj k vypusteniu tohto ustanovenia. V dôvodovej správe sa vypustenie tohto ustanovenia odvolávalo na súdnu ochranu prostredníctvom správneho súdnictva.³

* Doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL.M., Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave.

** Príspevok je súčasťou riešenia projektu APVV-17-0562.

¹ Pozri napríklad § 14a ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach; a podrobnejšiu úpravu prieskumu uznesenia valného zhromaždenia obsahuje Obchodný zákonník.

² Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

³ Podľa dôvodovej správy k návrhu zákona o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku (CSP), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku (SSP) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 125/2016 Z. z.), ktorým došlo k vypusteniu § 15, čl. IX, k bodu 8: „Vypustením ustanovenia § 15 sa neuberá právo na súdnu ochranu. Súdna ochrana sa podľa povahy veci poskytne podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku. Podanie žaloby vo veciach združovania má odkladný účinok.“ Autor sa nazdáva, že tento krok mohol mať dve možné vysvetlenia. Zákonodarcu možno považoval za dostatočnú ochranu prostredníctvom správneho súdnictva, ktoré by konzumovalo situácie v zmysle § 15 zákona o združovaní občanov, čomu by nasvedčovala dikcia dôvodovej správy, ktorá spomína len možnosť postupu podľa Správneho súdneho poriadku. Alebo je tiež možné, že zákonodarcu vnímal problém súkromnoprávnej spolkovkej žaloby len z perspektívy procesného práva a zrejme zamýšľal odstrániť určitý druh žaloby v prospech všeobecného vymedzenia žalôb v § 137 CSP. Odhliadlo sa tak od perspektívy hmotného práva – subjektívneho práva člena združenia a jeho ochrany. Problematika prieskumu rozhodnutí orgánov právnických osôb totiž spája hmotnoprávnu aj procesnoprávnu úpravu. Iní autori sú prísnejší a v tomto odôvodnení vidia jasné pochybenia zákonodarcu. Pozri MIKULAŠKOVÁ, M. – MÉSÁROS, M. Možnosti obrany odborára voči rozhodnutiam odborovej organizácie. In *Bulletin slovenskej advokácie*. 2019, č. 7 – 8, s. 28.